

ปัญหาชายแดนระหว่างกัมพูชาและเวียดนาม
ศึกษาเน้นสมัยรัฐบาลพล ทศ

นายเมธา จรอมเพท

082412

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๓

KAMPUCHEA-VIET NAM BORDER CONFLICT,
WITH SPECIAL EMPHASIS ON THE POL POT REGIME

Mr. Medha Promthep

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Political Sciences
Department of International Relations
Graduate School
Chulalongkorn University
1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาชายแดนระหว่างกัมพูชาและเวียดนาม ศึกษาเน้นสมัย รัฐบาลพล พต
ข้อนิสิต	นายเมธา พรหมเทพ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิศา ไกรฤกษ์
ภาควิชา	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
ปีการศึกษา	๒๕๒๒

บทคัดย่อ

ปัญหาเกี่ยวกับดินแดนระหว่างกัมพูชากับเวียดนาม เป็นความขัดแย้งที่มีอยู่โดยธรรมชาติในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสอง เพราะในขณะที่เวียดนามเก็บโคชินไควนการขยายอำนาจออกไปครอบครองดินแดนของประเทศเพื่อนบ้าน กัมพูชาก็คงต่อสู้เพื่อความเอกราช แม้ว่าฝรั่งเศสจะเข้าไปประนีประนอมการขยายตัวของเวียดนามและชาวบริกษากัมพูชาให้คงอยู่ต่อมา แต่ฝรั่งเศสก็ได้เพิ่มปัญหาความขัดแย้งให้แก่ประเทศทั้งสองโดยไม่รู้ตัว คราวที่ฝรั่งเศสยังมีอำนาจควบคุมทั้งสองฝ่ายและเป็นผู้ดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างแคว้นต่าง ๆ ในอินโดจีน ปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ก็ไม่อาจปรากฏขึ้นเพราะมีอำนาจของฝรั่งเศสกดทับความไม่พอใจไว้ทั้งหมด

การจากไปของฝรั่งเศสกระตุกให้เกิดความรู้สึกชาตินิยมในหมู่ประชาชนเอกราชและอธิปไตยเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ ปัญหาที่สะสมกันมาจึงประดังเข้ามาและก่อให้เกิดความขัดแย้งกันขึ้น ปัญหาที่มีความสำคัญได้แก่การกำหนดเส้นเขตแดนโดยเจ้าหน้าที่ฝรั่งเศส เศรษฐีทำให้กัมพูชาต้องสูญเสียดินแดนและผลประโยชน์ไปมาก และเส้นเขตแดนก็ไม่ชัดเจนอีกด้วย ส่วนปัญหาเกี่ยวกับสิทธิเหนือเกาะต่าง ๆ ในอ่าวไทยเกิดจากการที่ฝรั่งเศสมีใ้กำหนดไว้ให้เรียบร้อย ปัญหาชนกลุ่มน้อยก็มีทั้งชาวจีนในกัมพูชาและชาวเขมรในเวียดนาม ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นประชาชนที่อยู่ติดกันของเส้นเขตแดน ปัญหาความไม่ไว้วางใจและไม่เป็นมิตรกัน

ระหว่างชนทั้งสองชาตินี้ปรากฏอยู่ในแทบทุกระดับ ตั้งแต่ประชาชนทั่วไปจนถึงผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่ง เมื่อประกอบกับ เรื่องสหพันธ์อินโดจีนที่ เวียดนาม เคยไปยื่นยืมทำให้ความไม่ไว้วางใจขยายมากขึ้นไปอีก ความสัมพันธ์อันซับซ้อนของจีน สหภาพโซเวียต กับพม่า และเวียดนาม ทำให้ความแตกแยกในอินโดจีน เห็นได้ชัดเจนและการแทรกแซงของมหาอำนาจทั้งสองยังผลักดันปัญหาที่มีอยู่ใน พม่า ยาวตัว เป็นสงครามไปในที่สุด

ปัจจัยจากประวัติศาสตร์ เป็นต้น เหตุของปัญหาส่วนใหญ่ในความสัมพันธ์ระหว่างพม่ากับเวียดนามที่ทำให้เกิดสงครามขึ้นในปี ๒๕๒๐-๒๕๒๒ (ค.ศ. ๑๙๗๗-๑๙๗๙) ความเชื่อที่ฝังใจมา เป็นเวลานานเกี่ยวกับความพยายามกลืนชาติกับพม่าของเวียดนาม เป็นอุปสรรคของการสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อกัน โดยเฉพาะ เมื่อประกอบกับบทบาทและนโยบายของการปฏิวัติในพม่าของเวียดนามที่ไม่ชัดเจน และสามารถพิจารณาไปในทางที่เป็นอันตรายต่อเอกราชของพม่า ยิ่งช่วยย่ำความเชื่อในอดีตและเพิ่มความโกรธแค้นเกลียดชัง เวียดนามด้วย ที่พม่าหรือเห็นปัญหาพม่าเด่นชัด เป็นประเด็นหลักในการกล่าวโจมตี เวียดนามก็ เพราะ เส้นเขตแดนนั้น เป็นสัญลักษณ์ของการแย่งชิงชิงเขตแดนของพม่าไปผนวกเข้ากับเวียดนาม ทั้งที่เป็นผลงานของฝรั่งเศส เป็นส่วนใหญ ปัญหาภายในประเทศอันเกิดจากกลุ่มชาวมุสลิมที่นิยมเวียดนามและชนกลุ่มน้อยเชื้อสายญวนในพม่า กับบทบาทของมหาอำนาจในด้านการให้ความช่วยเหลือทางการทหาร เป็นปัจจัยสนับสนุนให้รัฐบาลพล พต กัดสินใจทำสงครามกับเวียดนาม สำหรับ เวียดนามการทำสงครามครั้งนี้คาดว่าจะต้องป้องกันไม่ให้เกิดพม่าจะ เม็ดดินแดน และสร้างความเสียหายให้แก่ชุมชนของเวียดนามบริ เวณชายแดนอีก และอีกประเด็นหนึ่งก็คือ การขยายอำนาจ เข้าไปครอบงำกับพม่าซึ่งเป็นดินแดนส่วน เคี้ยวของอินโดจีนที่ยังไม่อยู่ใต้อิทธิพลของเวียดนาม เป้าหมายของประเด็นนี้ เห็นจะได้แก่การสถาปนา สหพันธ์อินโดจีนในรูปแบบโครูปแบบหนึ่ง และในขณะที่สงครามกำลังดำเนินไปอย่างรุนแรงนั้น ทั้งพม่าและเวียดนามก็ เสนอให้มีการ เจรจา เพื่อยุติสงครามและหาทางแก้ปัญหาข้อพิพาทโดยสันติวิธี แต่ต่างก็ยื่นเงื่อนไขบางประการที่อีกฝ่ายหนึ่ง ในอาจจะยอมรับได้ จึงไม่อาจที่จะแก้ปัญหาด้วยการ เจรจา ดังนั้น กระบวนการสันติภาพที่ เสนอกันขึ้นจึง เป็นเพียงการพูดและ เครื่องมือหนึ่งในการโฆษณาชวนเชื่อ เท่านั้น

ผลสะท้อนของกรณีพิพาทครั้งนี้ต่อการเมืองระหว่างประเทศได้แก่การเปลี่ยนแปลงนโยบายและพฤติกรรมของทั้งจีนซูราและเวียดนาม ในเบื้องต้นก็เป็นการพยายามลดศัตรูให้เหลือจำนวนน้อยที่สุด โดยการเปลี่ยนท่าทีที่ก้าวร้าวและแข็งกร้าวเป็นความปรารถนาในสันติภาพและมิตรภาพ จากนั้นก็พยายามเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศต่าง ๆ เป้าหมายหลักคือ กลุ่มประเทศอาเซียนซึ่งเป็นองค์การส่วนภูมิภาคสำคัญและใหญ่ที่สุดของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงมองเห็นได้ชัดเจนโดยเฉพาะต่อประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศอาเซียนที่อยู่ใกล้ติดกับอินโดจีนมากที่สุด แต่สำหรับประเทศมหาอำนาจแล้ว กรณีพิพาทนี้เป็นเพียงเวทีหนึ่งของการแข่งขันขยายอำนาจ และเป็นการระบายความขัดแย้งและความตึงเครียดระหว่างกันออกมาในรูปแบบสงครามที่ฟ้าโคบตัวเท่านั้น

Thesis Title Kampuchea-Viet Nam Border Conflict, With Special
 Emphasis on the Pol Pot Regime
Name Mr. Medha Promthep
Thesis Advisor Assistant Professor Vinita Krairiksh, Ph.D.
Department International Relations
Academic Year 1979

ABSTRACT

The Problem of territorial dispute between Kampuchea and Viet Nam stems from the nature of their bilateral relationship. Viet Nam has pursued an expansionist policy by annexing her neighbours' territory, while Kampuchea had had to fight for her own survival. Although France had prevented Viet Nam from pursuing a policy of encroachment and helped to maintain Kampuchean sovereignty, the former unwittingly intensified the Kampuchean-Vietnamese disputes. But long as France could manipulate relations among Indochinese States, all disputes did not surface.

With the passing of the French colonial power, nationalistic feelings emerged among local people. Freedom and sovereignty became two major determinants of foreign policy. Problems accumulated during the colonial rule resulted in subsequent clashes. The most touchy issue seemed to be the problem of border demarcation made by French officials which deprived Kampuchea of a large amount of land thus affecting her national interests. Besides,

the demarcation was not totally clear. Disputed sovereignty over many islands in the Gulf of Thailand arose from a lack of clear demarcation by the French. There was also the problem of minority groups of Vietnamese in Kampuchea and Khmer in Viet Nam. The animosity and distrust between these two nations could easily be seen in all levels whether it be among local people or in the leaderships. The situation was aggravated by the proposed Indochinese Federation repeatedly made by Viet Nam. The complicated tangled relationships among China, the Soviet Union, Kampuchea and Viet Nam intensified the disputes which led to intervention by outside powers and a war-like situation.

Historical factors are the main determinants for the armed hostilities during 1977-1979 war. The unceasing attempt of Hanoi to Vietnamize Kampuchea was the main obstacle in the building of good understanding between the two countries. This was added by the ambiguous stance taken by the Vietnamese during Kampuchea revolution that could be considered as detrimental to Kampuchean security. This has fanned Kampuchean hatred for the Vietnamese. The reason Kampuchea picked up the territorial dispute as the main reason in condemning Viet Nam stemmed from their belief that the existing demarcation line was symbol of Vietnamese illegal land annexation, though it was done by French officials during the colonial era. Other factors such as admiration for Viet Nam by some Kampuchean, the existence of Vietnamese minority group in Kampuchea, as well as the role of superpowers in providing military aid,

prompted the Pol Pot government into war with Hanoi. As for Viet Nam, it was thought that some measures had to be taken in order to prevent Kampuchea from territorial encroachment and causing damage to Vietnamese communities along the border. What Hanoi had in mind was to take over Kampuchea which was the only state in Indochina left uncontrolled by Viet Nam. Its final objective seemed to be the establishment a form of federation in Indochina. As the violent continued in the beginning, both Kampuchea and Viet Nam initiated negotiations to stop the fighting as well as proposing a peaceful means to end the conflict. Nevertheless, many conditions attached to these proposals were not acceptable to either parties, so that they could not negotiate to end the conflict. Thus, the proposed peace formula had only propoganda value.

This dispute has led to shifts in policy and behavior for both Kampuchea and Viet Nam. Attempts were made to turn former adversaries into friends. Accordingly, both states attempted to strengthen relations with other countries especially the ASEAN bloc which was the most cohesive regional grouping in Southeast Asia. As for superpowers, this conflict was an attempt to increase their influence by proxy.

คำอุทิศ

แด่ พ่อและแม่

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
คำอุทิศ	ญ
บทที่	
บทนำ	๑
๑. ความสัมพันธ์ของถิ่นฐานกับ เวียดนามในประวัติศาสตร์ ...	๗
๒. ฝรั่ง เศรษฐกิจผลกระทบตอกัมพูชาและ เวียดนาม	๒๐
๓. ความสัมพันธ์ระหว่าง วรรณคดีนิพนธ์กับถิ่นฐาน เวียดนาม .	๔๗
๔. บทบาททางจิตวิทยาของ ความขัดแย้งระหว่าง กัมพูชากับ เวียดนาม ...	๗๑
๕. ชีวิตชาวแดนกับ กัมพูชา- เวียดนาม	๘๘
๖. สถานะของ ความขัดแย้งระหว่าง กัมพูชากับ เวียดนาม	๑๐๐
๗. สงครามชายแดน ๒๕๒๐-๒๕๒๒ (ค.ศ. ๑๙๗๗-๑๙๗๙) ...	๑๑๙
๘. ข้อเสนอสันติภาพ	๑๕๔
๙. ผลกระทบต่อประเทศไทยและการ เมืองระหว่างประเทศ ..	๑๖๓
บทสรุป	๑๘๓
บรรณานุกรม	๑๘๕
ภาคผนวก	๒๐๑
ประวัติผู้เขียน	๒๒๘

สารบัญแนบที่

	ระหว่างหน้า
แผนที่แสดง เส้น เขตแดนทางบก ระหว่าง กัมพูชา- เวียดนาม	๓๒-๓๓
แผนที่แสดง เส้นที่ในทะเล เส้นที่มีการขัดแย้งระหว่าง ประเทศริมอ่าวไทย ...	๓๕-๓๖
แผนที่แสดง เส้นแบ่ง เขตการปกครองระหว่าง กัมพูชากับ โคลินจีน	
บริ เวณชายฝั่งอ่าวไทย	๓๖-๓๗

นับแต่ปี ๒๕๑๘ (ค.ศ. ๑๙๗๕) ที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์สามารถยึดอำนาจการปกครองประเทศต่าง ๆ ในอินโดจีนได้ทั้งหมดเป็นต้นมา ชาวสารเกี่ยวกับความเป็นไปของประเทศเหล่านั้นปรากฏอยู่สายตาสองนามชาติเพียงเล็กน้อย จนกระทั่งปี ๒๕๒๐ (ค.ศ. ๑๙๗๗) จึงเริ่มเปิดประเทศออกติดต่อสัมพันธ์กับประเทศอื่น ๆ พร้อมทั้งนั้นก็มีความวาทกรรมชาตินิยมเวียดนามกำลังมีอิทธิพลเรื่องชายแดนกัน ซึ่งได้มีการยืนยันโดยแถลงการณ์ของรัฐบาลกัมพูชาเมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๐ (ค.ศ. ๑๙๗๗) และเป็นสาเหตุให้กัมพูชาคัดความสัมพันธ์ทางการทูตกับเวียดนาม จากนั้นมา กัมพูชาและเวียดนามก็ได้ทำสงครามกันอย่างเปิดเผยทั้งในสมรภูมิมิตรี เวชชายแดนและโคบวิพุกกระจายเสียง

ปัญหาขัดแย้ง เกี่ยวกับพรมแดนระหว่างกัมพูชากับเวียดนามภาคใต้ เป็นปัญหาที่มีอยู่โดยธรรมชาติ โดยเฉพาะหลังการไล่เอกราชจากฝรั่งเศสเป็นต้นมา เมื่อขบวนการคอมมิวนิสต์ทั้งในกัมพูชาและเวียดนามได้ชัยชนะและสามารถจัดตั้งรัฐบาลของตนขึ้นในปี ๒๕๑๘ (ค.ศ. ๑๙๗๕) นั้น เป็นที่คาดกันว่าแนวคิดกรภาพของอุดมการณ์คอมมิวนิสต์น่าจะช่วยให้ประเทศทั้งสองสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกันได้ด้วยวิธีทางการ เจริญอย่างสันติโดยที่มีพื้นฐานบนแนวความคิดแห่งอิทธิพลนิยมเดียวกัน แต่กลับปรากฏว่ากัมพูชาและเวียดนามประกาศความเป็นศัตรูกันอย่างเปิดเผย และต่างกล่าวหาอีกว่า เป็นต้นเหตุของการปะทะกันด้วยกำลังขนาดใหญ่อย่างรุนแรง ซึ่งทั้งสองฝ่ายก็ยอมรับว่าได้เกิดสถานการณ์สงครามขึ้นแล้ว และนับได้ว่าเป็นวิกฤตการณ์สำคัญครั้งหนึ่งของต้นทศวรรษที่ ๒๕๒๐ นี้

แม้ว่าสงครามชายแดนกัมพูชา-เวียดนามที่เกิดขึ้นระหว่างปี ๒๕๒๐-๒๕๒๒ (ค.ศ. ๑๙๗๗-๑๙๗๙) จะมีจุดเริ่มต้นที่ปัญหาเกี่ยวกับเส้น เขตแดนอันตอกลางมาแต่อดีต แต่ก็ยังมีเรื่องอื่นอีกมาก เช่นปัญหาชนกลุ่มน้อย ปัญหาความหวาดระแวงกันในเรื่อง

ต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งมีความเกี่ยวข้องอย่างซับซ้อนระหว่าง เรื่องในอดีตกับปัจจุบัน ความ
น่าสนใจของเรื่องนี้เห็นจะได้แก่ความเกี่ยวพันของปัจจัยต่าง ๆ ในความสัมพันธ์ระหว่าง
กัมพูชา กับ เวียดนาม ที่ผลักดันให้มีการวัดพื้นปัญหา เก่าขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งและไม่สามารถ
ประนีประนอม เพื่อยุติข้อพิพาทความสันติวิธีได้ และยังส่งผลกระทบต่อสันติภาพและ
ความมั่นคงระหว่างประเทศในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างรุนแรงอีกด้วย

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษามูลเหตุ ที่มา และวิวัฒนาการของความ
ขัดแย้งที่มีผลให้เกิดสงครามระหว่างกัมพูชา กับ เวียดนามขึ้นในปี ๒๕๒๐-๒๕๒๒
(ค.ศ. ๑๙๗๘-๑๙๗๙) โดยจำกัดการศึกษาไว้เฉพาะในสมัยที่รัฐบาล พล พต ปกครอง
กัมพูชา (ระหว่างเดือนเมษายน ๒๕๑๘ ถึง เดือนมกราคม ๒๕๒๒) เท่านั้น เหตุผลที่
เลือกศึกษาช่วงเวลานี้ก็ต่อความขัดแย้งที่นับว่าแค่ เคมีซึ่ง เกือบจะไม่เป็นปัญหาในสมัย
ตอนนั้นเป็นผู้นำกัมพูชานั้น โดยผู้กระชกขึ้นมาอีกโดยรัฐบาลพล พต และดูเหมือนว่า
จะเป็นสาเหตุหนึ่งที่น่าไปสู่การปฏิวัติครั้งที่สองของฝ่ายคอมมิวนิสต์เพื่อโค่นล้มรัฐบาลพล พต
ด้วยการเข้ามายุ่งของเวียดนาม ทั้งนี้ก็คาดว่าจะได้รับประโยชน์ในทางวิชาการ
เป็นสำคัญ โดยเฉพาะสำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศภายในภูมิภาค
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และระหว่างประเทศคอมมิวนิสต์ด้วยกัน ทั้งนี้ได้กำหนด
สมมุติฐานสำหรับการศึกษาไว้หกประการ ดังนี้

๑. ความสัมพันธ์ในอดีตระหว่างชาว เขมรกับชาวจีนเป็นสาเหตุพื้นฐาน
ของความไม่พอใจและความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน
๒. นโยบายอาณานิคมของฝรั่งเศส เป็นสาเหตุเบื้องต้นของกรณีพิพาท
ชายแดน
๓. ความสัมพันธ์ระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์กัมพูชา กับ เวียดนาม เป็นสาเหตุ
สนับสนุนความไม่ไว้วางใจกัน และมีผลต่อบรรยากาศการดำเนินนโยบายที่แข็งกร้าวของ
ทั้งสองฝ่าย
๔. การสนับสนุนของมหาอำนาจภายนอก คือ จีนกับสหภาพโซเวียต
เป็นสาเหตุปัจจุบันของการโศกนาฏกรรมเข้าแก่วิทยาชาของกัมพูชา

๕. ทั้งสองฝ่ายไม่ว่าจะยุติปัญหาด้วยการเจรจา

๖. กรณีพิพาทครั้งนี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
ในการเมืองระหว่างประเทศของทั้งสองฝ่าย

ในการดำเนินการศึกษา ใ้ใช้วิธีการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลแบบ
Documentary Research ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากกัมพูชาและ เวียดนาม เป็นประเทศ
ที่ปกครองโดยรัฐบาลคอมมิวนิสต์ เป็นสังคมที่ปิด ซึ่งมวลรวมอยู่ภายใต้การควบคุมอย่าง
เคร่งครัดของรัฐบาลหรือพรรคคอมมิวนิสต์ จึงต้องอาศัยเอกสารที่รัฐบาลพิมพ์เผยแพร่
และชาววิทยุกระจายเสียงของรัฐบาลเป็นหลัก และประกอบกับบทความและบทวิเคราะห์
ของนักข่าวและนักสังเกตุการณ์รวมทั้งนักวิชาการ หลักการสำคัญคือ การรวบรวมและ
เปรียบเทียบระหว่างข้อขัดแย้งที่มีในอดีตซึ่งปรากฏหลักฐานในหนังสือและบทความทาง
วิชาการต่าง ๆ กับคำแถลงของรัฐบาลและบทความบทวิเคราะห์เกี่ยวกับความขัดแย้ง
ในปัจจุบัน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่เป็นเอกสารทางวิชาการที่กล่าวถึง
ความสัมพันธ์ของประเทศไทยทั้งสองทั้งในอดีตและปัจจุบัน เอกสารเผยแพร่ของรัฐบาล
ทั้งสอง และเอกสารข่าวของสื่อมวลชน โดยเฉพาะที่บันทึกข่าววิทยุกระจายเสียงของ
รัฐบาลทั้งสองนั้น นอกจากนั้นก็ยังมีบทความและข้อมูลจากวารสารต่าง ๆ

ในการบรรยายผลการศึกษา ใช้ Descriptive Analytical Method
โดยการนำเสนอข้อมูลแยกออกเป็น ๘ บท ดังนี้

บทที่ ๑ ความสัมพันธ์ของกัมพูชากับเวียดนามในประวัติศาสตร์ กล่าวถึง
การขยายอำนาจของเวียดนามในบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง และการพยายาม
ขยายอำนาจต่อไปในส่วนอื่น ๆ ของกัมพูชา ถึงประสบความสำเร็จเพียงระยะหนึ่ง
เพราะกองแดงอิทธิพลกับไทย แต่ก็เป็นการเขียงพอที่จะสร้างความโกรธแค้น
เกลียดชังและไม่เป็นมิตรกับชาวเวียดนามให้เกิดขึ้นอย่างมั่นคงในความรู้สึกของชาวเขมร

บทที่ ๒ ฝรั่งเศสกับขงกระบดกัมพูชาและเวียดนาม ศึกษาบทบาทของ
 ฝรั่งเศสในอินโดจีน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับขงกระบดและโคชินจีนหรือเวียดนามภาคใต้ เพราะ
 การที่ฝรั่งเศสเข้าไปปกครองโคชินจีนโดยตรง ในขณะที่กัมพูชามีฐานะ เป็นรัฐในอารักขา
 ทำให้ฝรั่งเศสต้องจัดทำ เส้นเขตแดนเพื่อแบ่งแยกดินแดนของทั้งสองแคว้นนี้ รวมทั้ง
 แคว้นอื่น ๆ ในอินโดจีนฝรั่งเศสจากกันให้แน่นอน การตัดสินใจ เรื่องนี้สร้างปัญหา
 ขัดแย้งระหว่างขงปกครองกัมพูชากับโคชินจีนในเรื่องสิทธิเหนือดินแดนบางส่วน และ
 เป็นปัญหาที่ยืดเยื้อตลอดมา

บทที่ ๓ ความสัมพันธ์ระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์กัมพูชากับเวียดนาม ศึกษา
 ความสัมพันธ์ของพรรคคอมมิวนิสต์กัมพูชากับ เวียดนามที่เกยรวมกันในพรรคคอมมิวนิสต์
 แห่งอินโดจีน และ เริ่มแตกแยกกันตั้งแต่การประชุมเจนีวาปี ๒๔๘๙ (ค.ศ. ๑๙๔๘)
 ที่พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามคำ เนินนโยบายในทางที่สร้าง ความไม่พอใจให้แก่พรรค
 คอมมิวนิสต์กัมพูชา เมื่อพรรคคอมมิวนิสต์กัมพูชารวมตัวกันอย่าง มีผลในปี ๒๕๐๓
 (ค.ศ. ๑๙๖๐) พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามก็ยังตั้งคำ เนินนโยบายเดิมและไม่ได้ให้
 การรับรองหรือช่วยเหลือพรรคคอมมิวนิสต์กัมพูชาด้วย ความร่วมมือในช่วงปี ๒๕๑๓-
 ๒๕๑๔ (ค.ศ. ๑๙๗๐-๑๙๗๑) ของพรรคทั้งสองก็มีได้ช่วย ให้เกิดความรู้สึกในทางที่ดีขึ้น
 แต่อย่างไร การกระทำและการคำ เนินนโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์ เวียดนาม
 ยิ่งสร้าง ความไม่พอใจให้แก่พรรคคอมมิวนิสต์กัมพูชามากขึ้นไปอีก

บทที่ ๔ บทบาทขงกระบดกับความขัดแย้งระหว่างกัมพูชากับเวียดนาม ศึกษา
 ความสัมพันธ์ระหว่างกัมพูชา เวียดนาม จีน และสหภาพโซเวียต หลังจากปี ๒๕๑๔
 (ค.ศ. ๑๙๗๑) ที่ทำให้เกิดแบ่งแยกเป็นสองฝ่ายอย่างชัด เจนในความขัดแย้งระหว่าง
 กัมพูชากับเวียดนาม คือ จีนกับกัมพูชาฝ่ายหนึ่ง และสหภาพโซเวียตกับ เวียดนามอีก
 ฝ่ายหนึ่ง และบทบาทของมหาอำนาจทั้งสอง โดยเฉพาะการสนับสนุนและการ
 ช่วยเหลือด้านการทหารทำให้ทั้งสองฝ่ายต่างก็รู้สึก ว่าตนถูกคุกคาม ความขัดแย้งใน
 ปัญหารายแค้นจึงได้ลุกลามกลายเป็นสงครามไปในที่สุด

บทที่ ๕ เรื่องที่ขายแดนกับชูซา-เวียตนาม ว่าด้วยความสำคัญและผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับดินแดนส่วนต่าง ๆ ความบริ เวะขายแดนกับชูซา-เวียตนาม ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้พยายามแย่งชิงตัว เวียดนามเหนือกันมาตั้งแต่สงครามที่ ๒๕ แล้ว

บทที่ ๖ สาเหตุของความขัดแย้งระหว่างกับชูซา-เวียตนาม รวบรวมสาเหตุของขัดแย้งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในความสัมพันธ์ระหว่างกับชูซา-เวียตนาม ทั้งที่เป็นเรื่องที่เกิดจากประวัติศาสตร์ และเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่ และปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ก็มีควมซับซ้อนและมีอิทธิพลมากพอที่จะกระตุ้นให้ความขัดแย้งในเรื่อง เส้นเขตแดนขยายตัวกลายเป็นสงครามได้

บทที่ ๗ สงครามชายแดน ๒๕๒๐-๒๕๒๒ (ค.ศ. ๑๙๗๗-๑๙๗๙) วิเคราะห์แต่ละประเทศว่ามีเป้าหมายหรือความคล่องการอย่างไรในการทำสงครามช่วงปี ๒๕๒๐-๒๕๒๒ (ค.ศ. ๑๙๗๗-๑๙๗๙) ซึ่งเป็นจุดสูงสุดของความขัดแย้งในเรื่องชายแดนสมัยที่รัฐบาลพล พต ปกครองกับชูซา ทั้งนี้โดยให้ความสำคัญแก่สภาวะทางการเมืองภายในแต่ละประเทศ เป็นปัจจัยหลักประการหนึ่ง และ เรื่องปัญหาที่สืบพหคณาจากอดีตเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง

บทที่ ๘ ข้อเสนอสันติภาพ กระบวนการสันติภาพได้เริ่มขึ้นตั้งแต่เริ่มเกิดกรณีพิพาทในปี ๒๕๑๙ (ค.ศ. ๑๙๗๖) มาแล้ว และมาแน่นกันมากเนื่องกับชูซาถึงความสัมพันธ์ทางการทูตกับ เวียดนาม เมื่อปลายปี ๒๕๒๐ (ค.ศ. ๑๙๗๗) แต่กระบวนการนี้มิได้ก้าวหน้าไปแต่อย่างใดนอกจากเป็นส่วนหนึ่งของการโฆษณาชวนเชื่อจึงต้องศึกษาถึงข้อเสนอนั้นและเงื่อนไขของทั้งสองฝ่ายที่ต่างถึยืนยันทให้อีกฝ่ายยอมรับ ซึ่งเป็นอุปสรรคของการจะ เจริญจากัน

บทที่ ๙ ผลกระทบต่อประเทศไทยและการ เมืองระหว่างประเทศ ศึกษาถึงปฏิกิริยาของประเทศไทยต่าง ๆ ต่อสงครามครั้งนี้ โดยเน้นที่บทบาทของมหาอำนาจ คือ จีน สหภาพโซเวียต สหรัฐอเมริกา และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย

ตะวันออกเฉียงใต้จึงได้รับผลกระทบโดยตรงนั้น ก็ศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกัมพูชาและเวียดนามก่อนประเทศกลุ่มอาเซียน ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศทุนนิยมสำคัญที่สุดในภูมิภาคนี้ ทั้งนี้ก็เพราะการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนและโดยเฉพาะต่อประเทศไทย ในฐานะที่เป็นเพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้ชิด เหมาะแก่การเป็นเป้าหมายของการดำเนินการทางการทูตเพื่ออาศัยเป็น "สะพาน" สำหรับติดต่อไปยังประเทศอื่น ๆ ทั้งในกลุ่มอาเซียนและประเทศทุนนิยมอื่น ๆ ด้วย